

Projekt SloWolf – varstvo in spremljanje varstvenega statusa populacije volka v Sloveniji

Besedilo: Miha Krofel, Aleksandra Majič Skrbinšek, Urša Marinko, Nina Ražen, Tomaž Skrbinšek, Anamarija Žagar
Foto: Miha Krofel

Volk (*Canis lupus*) ima pomembno vlogo v gozdnih ekosistemih in je hkrati zelo karizmatična in konfliktna vrsta za človeka. Kljub temu, da priteguje veliko pozornosti javnosti, volku do zdaj v naravovarstvenih projektih ni bilo namenjene dosti pozornosti, precej pomanjkljivosti pa je bilo tudi pri spremljanju te vrste in njenem upravljanju. V začetku leta 2010 je zato začel LIFE+ projekt SloWolf (LIFE08 NAT/SLO/000244), ki ga v društvu Dinaricum izvajamo skupaj z Univerzo v Ljubljani in Zavodom za gozdove Slovenije ter bo trajal do konca leta 2013. Projekt sofinancirajo Evropska komisija, Ministrstvo RS za kmetijstvo in okolje ter z lastnimi sredstvi tudi vsi trije partnerji projekta.

Širša cilja projekta sta dolgoročno ohranjanje populacije volka, njegovega glavnega plena in življenjskih prostorov v Sloveniji ter izboljšanje njegovega sobivanja

s človekom. Podobno kot velja za sobivanje volkov in ljudi, je tudi ta projekt zelo kompleksen in interdisciplinaren.

Predpogoj za učinkovito ohranjanje katere koli vrste je natančno spremljanje (monitoring) populacije, čemur v projektu posvečamo posebno pozornost. Zaradi skrivnega življenja, nizkih populacijskih gostot in gibanja prek ogromnih površin je volk zelo zahtevna vrsta za ocenjevanje številčnosti, saj ga lahko v naravi opazujemo le redko. Zato za spremljanje velikosti populacije uporabljamo več različnih posrednih metod, ki nam bodo na koncu skupaj dale dobro predstavbo o stanju populacije volka v Sloveniji. Številčnost in razširjenost volčjih tropov ter velikost njihovih legel določamo z metodama sledenja v snegu in izzivanja oglašanja volkov z oponašanjem njihovega tuljenja. Meje teritorijev in gibanje volkov v prostoru ugotavljamo s telemetrijo – spremljanjem posameznih volkov s pomočjo GPS-GSM ovratnic. Število vseh volkov v Sloveniji,

njihov razmnoževalni uspeh in smrtnost pa določamo na podlagi genetske analize neinvazivno zbranih vzorcev volčjih iztrebkov, urina na snegu ter slin iz ugriznih ran na plenu volkov. Rezultati prve sezone (2010/2011) spremljanja populacije volka so pokazali, da se število volkov v Sloveniji med letom precej spreminja in se večinoma giblje med 32 in 43 volkovi, ki živijo v 10 tropih (polovica teh tropov sega tudi v sosednje države, predvsem na Hrvaško).

Poleg spremljanja populacije volkov v okviru projekta SloWolf ugotavljamo tudi stanje v populacijah njihovega glavnega plena (jelenjadi in srnjadi). Te ugotovitve bodo pripomogle k boljšemu upravljanju plenilskih vrst, ki mora vključevati tudi potrebe volkov in drugih velikih zveri.

Pomemben del projekta SloWolf je namenjen problematiki škode, ki jo volkovi povzročajo v kmetijstvu. Dosedanje analize so že pripomogle k precejšnjemu

Projekt SloWolf je prvi večji projekt v Sloveniji, namenjen volkovom (*Canis lupus*).

izboljšanju razumevanja te tematike in k reševanju konfliktov. Nekaterim rejcem s ponavljajočimi se napadi volkov smo brezplačno izboljšali varovanje domačih živali (nakup nočnih varnih ograd in doniranje ter šolanje pastirskih psov), ki se je izkazalo za zelo učinkovito, saj v času uporabe te zaščite do napadov volkov ne prihaja več.

Prostovoljci v okviru društva Dinaricum spremljamo volkove tudi s pomočjo sledenja v snegu.

Zelo pomemben del pri varovanju volka je tudi izobraževanje in ozaveščanje rejcev, lovcev, mladine in širše javnosti. Zato v okviru projekta redno sodelujemo z mediji, izvajamo predavanja, izdajamo tiskovine, pripravljamo izobraževalno gradivo za šole, sodelujemo pri postavitvi razstave o volkovih in snemanju televizijskih oddaj, o vseh novicah v zvezi z volkovi v Sloveniji in poteku projekta pa javnost redno obveščamo s pomočjo naše internetne strani www.volkovi.si. Učinke izobraževanja spremljamo s pomočjo sociološkimi raziskav o odnosu javnosti do volkov v Sloveniji.

Pri projektu sodeluje tudi približno 700 prostovoljcev v okviru društva Dinaricum, ki so opravili tečaj monitoringa volkov. Tudi v letošnji zimi so mnoge razveselile snežne padavine in več kot 100 prostovoljcev, prostovoljnih in poklicnih lovcev ter članov projektne skupine se je že udeležilo zimskih sledenj na območjih prisotnosti volkov. Opremljeni z GPS-i, krpljami, zemljevidi in posodicami za zbiranje genetskih vzorcev smo po dolgem in počez prečesali mnoga območja naših dinarskih gozdov: Snežnik, Kočevski rog, Javornike, Malo, Goteniško in Poljansko goro, Suho Krajino, Menišijo, Rakitno,

Vremščico, Slavnik, Trnovski gozd, delno pa tudi Nanos in Hrušico. Mnogi med prostovoljci so prvič lahko v praksi preizkusili svoje znanje, pridobljeno na izobraževalnih predavanjih. Preizkusili so se v prepoznavanju živalskih sledi, nekateri sledili volčjim stopinjam, našli njihov plen in zbrali pomembne genetske vzorce, iz katerih bodo genetiki lahko spisali zanimive zgodbe iz življenj volkov v naših krajih. Sedaj pa vsi že nestrpnost pričakujemo poletne noči, ko se bomo vrnil v gozdove, da prisluhnemo petju volkov.

Bi rad tudi ti izkusil življenje volkov s sledenjem njihovim stopinjam v snegu in poslušanjem tuljenja v dinarskih gozdovih? Društvo Dinaricum vabi vse prostovoljce, ki bi se radi na terenu pridružili popiso-

vanju volkov v okviru projekta SloWolf, da obišejo spletno stran www.volkovi.si, kjer bodo obenem dobili tudi številne druge informacije o volkovih v Sloveniji in rezultatih projekta. Na tem mestu se zahvaljujemo tudi vsem članom društva Dinaricum in drugim prostovoljcem, ki ste v prejšnji sezoni žrtvovali toplino doma in nočni spanec za prispevek k ohranitvi tega skrivnostnega in še vedno pogosto napačno razumljenega prebivalca dinarskih gozdov. ✨

V okviru projekta posamezne volkove spremljamo s pomočjo telemetričnih ovrtnic. Na sliki je samec Brin iz tropa Slavnik.